4

Tijdschrift voor geloofsopbouw

Volg Mij!

4E JAARGANG • JUNI 2018
WWW.VOLGMIJ.NL

4 Drie uren duisternis

6 Uitverkoren in Christus

24 Kinderen die vragen...

Inhoud

Jezus Christus:
Drie uren duisternis 4

Bijbel praktisch:
Uitverkoren in Christus 6
Jonathan en David 16
Kinderen die vragen 24
Hoe kunnen wij Hem meer liefhebben? 34

Aan de slag:
Woordzoeker 14

Boekbespreking:
Simson – geloofsheld en verliezer 21

Bijbelstudie
Deuteronomium 27

Stof tot nadenken:
Ogenblik 15
De Heilige Geest 28

Schepping:
Het geniale reddingsvlot 26

Goede boodschap:
De 'begaafde' musicus 36

Colofon

Uitgever:
Stichting Uit het Woord der Waarheid
Postbus 260
7120 AG Aalten (Nederland)
Tel. 0543 - 47 17 46
www.uhwdw.nl / www.debijbelvoorjou.nl
E-mail: bestel@uhwdw.nl

Alle vragen m.b.t. abonnementen richten aan de uitgever!

Volg Mij! verschijnt acht keer per jaar.
Abonnementsprijzen:
Nederland € 18,95 (1e jaar bij geschenkabo: 9,95)
Europa € 26,95 (incl. verzending)

De Bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © Stichting HSV 2010.

Redactie:
E-mail: volgmij@christelijkjeugdwerk.nl
Internet: www.VolgMij.nl

Copyright afbeeldingen:
© www.pixelio.de
© AdobeStock
© Ralf Dietermann
© RGBStock
© Imagelibrary
© Shutterstock.com

Layout:
Andre Dietermann, www.dtp-medien.de, Haiger

Hallo allemaal,

Wij hebben weer een nieuwe Volg Mij! voor ons. Het is altijd goed om bezig te zijn met de Bijbel, ook al komt de zomervakantie er straks aan en zijn veel mensen bezig met hun vakantievoorbereidingen. Juist in de vakantie zouden we wat meer tijd kunnen besteden om de Bijbel te lezen. Hierin zien we van het begin tot het einde de Heere Jezus. Hij Zelf zegt: 'U onderzoekt de Schriften, want u denkt daardoor eeuwig leven te hebben, en die zijn het die van Mij getuigen' (Joh.5:39). Dus niet alleen in het Nieuwe Testament zien we de Heere Jezus, maar ook in het Oude Testament.

In de Evangeliën kunnen we vooral het uiterlijke lijden van de Heer Jezus zien. Maar in de Psalmen kunnen we bijvoorbeeld veel lezen over Zijn innerlijke lijden. Daar willen we het in deze editie van Volg Mij! ook over hebben. Hoeveel heeft de Heere Jezus toch moeten lijden! We zijn gelukkig wel verlost van onze zonden en gered voor de eeuwigheid, maar wat heeft het Hem toch gekost! Als we zo'n grote verlossing hebben ontvangen en Hij ons zo heeft liefgehad, wat is het dan belangrijk om Zijn gedachten te kennen. Zijn gedachten over bijvoorbeeld de uitverkiezing of over de Persoon van de Heilige Geest.

Hoe meer we Zijn gedachten mogen kennen, hoe beter we Hem kunnen volgen. Daar kunnen waarschuwende voorbeelden ons ook bij helpen, zoals een Jonathan of een Simson. Jonathan koos op een gegeven moment ervoor om liever bij zijn vader in het paleis te zijn dan bij David. Hij wilde niet bij de verworpene horen. We zien in een Simson een krachtige held die tot vallen wordt gebracht door Delila. Wij hebben allemaal wel een zwakke plek in ons leven, een Delila. Maar laten we ons elke keer opnieuw de vraag stellen: 'Heere, zie of er bij mij een schadelijke weg is en leid mij op de eeuwige weg' (Ps139:23,24). Laten we allemaal met Zijn hulp Zijn weg gaan!

Murat Tüzün

Drie uren duisternis

Ongeveer zes uur lang hing de Heere Jezus aan het kruis. In de eerste drie uren was het licht, de vijanden spotten en de voorbijgangers lasterden. Nadat de mensen zich over Hem uitgelaten hadden, kwamen de drie uren duisternis. Met wat daar gebeurde, zullen we ons nu kort bezighouden.

De evangelist Markus vertelt dat het het 'derde uur' was, toen de Heere Jezus werd gekruisigd (Mark. 15:25). Dat is volgens onze tijdsrekening 9 uur 's morgens.[1]

Toen het zesde uur gekomen was, dus rond de middag, '... kwam er duisternis over heel de aarde, tot het negende uur toe' (Mark. 15:33), tot 3 uur 's middags. Op dat moment leed de Heere Jezus nog steeds ononderbroken onder de lichamelijke kwelling van de kruisiging. Maar toen kwam er voor Hem een onvergelijkbare zielennood bij, tijdens het oordeel van God. In deze drie uren heerste de duisternis 'over heel de aarde', en het was stil op Golgotha.

In deze 'tweede' drie uren veroordeelde God de Heere Jezus vanwege onze schuld en zonden. Het was een rechtvaardig en nietsontziend oordeel (zie Rom. 8:32), dat de heilige God aan de Heere Jezus voltrok. Daar leed 'Hij, Die Rechtvaardig was, voor onrechtvaardigen'(1 Petr. 3:18). Daar leed de Heiland voor jou, voor mij!

In deze ogenblikken droeg de Heere Jezus jouw en mijn zonden 'in Zijn lichaam op het hout' (1 Petr. 2:24): alle slechte gedachten, woorden, daden en wegen van ons hele leven. Op dat moment werd Hij ook 'tot zonde gemaakt' (2 Kor. 5:21), dat wil zeggen: Hij werd behandeld, alsof Hij de bron was van alles wat wij aan kwaad gedaan hebben. De Heiland heeft ontzettend geleden onder dit oordeel, zoals

1 Volgens de Joodse tijdsrekening begint de dag om 18.00 uur. De 24 uren waren ingedeeld in 12 uren overdag (6 uur – 18 uur) en 12 uren 's nachts (18 uur – 6 uur).

profetische uitspraken uit het Oude Testament ons laten zien:

- 'Watervloed roept tot watervloed, terwijl Uw waterkolken bruisen; al Uw baren en Uw golven zijn over mij heen gegaan' (Ps. 42:8).

- 'Uw grimmigheid leunt op mij, U hebt mij neergedrukt door al Uw golven' (Ps. 88:8).

- 'Uw brandende toorn gaat over mij heen, Uw verschrikkingen doen mij omkomen' (Ps. 88:17).

In de 'eerste' drie uren onderging onze Heere al het leed in gemeenschap met Zijn God. De apostel Petrus schrijft daarover: 'Hij, Die geen zonde gedaan heeft en in Wiens mond geen bedrog gevonden is; Die, toen Hij uitgescholden werd, niet terugschold, en toen Hij leed, niet dreigde, maar het overgaf aan Hem Die rechtvaardig oordeelt' (1 Petr. 2:22-23).

Dat was in de 'tweede' drie uren duidelijk anders; aan het einde van deze drie uren riep de Heere Jezus luid uit: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' (Mark. 15:34). Dat zijn woorden uit de 22ste Psalm, waarin verder nog staat: 'Mijn God, ik roep overdag, maar U antwoordt niet, en 's nachts, maar ik vind geen stilte' (Ps. 22:3). Beschrijft dat niet iets van de gevoelens van de Heere Jezus? Hij riep overdag (het was immers in de tijd tussen 12 en 3 uur 's middags) en Hij riep "s nachts' (tijdens deze drie uren durende duisternis). En in tegenstelling tot alles wat daarvoor lag, toen Hij alles in gemeenschap met Zijn God droeg, vond Hij 'geen stilte', dat wil zeggen: de rustgevende en troostende gemeenschap met Zijn God had Hij op dat moment niet. Hij leed er ontzettend onder dat God Hem verlaten had.

Maar hoe leed Hij bovenmate
in het donker van 't gericht!
Toen werd Hij door U verlaten,
U verborg uw aangezicht.
Hoe Hij riep – U gaf die nacht
Hem geen antwoord op zijn klacht,
want U maakte Hem tot zonde,
opdat wij erbarming vonden.

Alleen al deze weinige indrukken van het lijden van Christus leiden ons tot lof en aanbidding. En het moet niet zo zijn dat wij daar alleen maar één keer per week over nadenken. Bovendien heeft het bezig zijn met dit lijden ook gevolgen voor ons praktische leven:

'Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout, opdat wij, voor de zonden dood, voor de gerechtigheid zouden leven' (1 Petr. 2:24).

Is de Heere Jezus het niet waard dat wij Hem eren? Maar Hij wil niet alleen maar aanbeden worden. Het is voor Hem net zo belangrijk dat wij een leven in heiliging en praktische gerechtigheid leiden, dat wil zeggen in overeenstemming met God en Zijn Woord.

Friedhelm Runkel

Uitverkoren in Christus – vóór de grondlegging van de wereld Deel 2

Uitverkiezing is één van de belangrijke thema's in het Woord van God. In het Nieuwe Testament vinden we er niet zoveel over. Maar we moeten aandacht hebben voor de aanwijzingen die God ons wel gegeven heeft. Want ze laten ons iets zien van het hart van God en van Zijn raadsbesluit. Dat zal ons tot aanbidding brengen.

In het eerste deel hebben we al iets van de grootheid en liefde gezien van Hem Die ons uitverkoren heeft. We hebben ook gezien naar welke maatstaf en met welk recht Hij uitverkoren heeft. Bovendien streefde God een heerlijk doel na, met de uitverkiezing van mensen. Maar dat is nog lang niet alles wat ons in verband met de uitverkiezing gezegd wordt … Omdat er veel misverstanden met betrekking tot deze waarheid zijn, willen we die in dit deel behandelen.

Waarvoor heeft God ons niet uitverkoren?

In de tijd van de reformatie hebben veel gelovigen diepgaand over de uitverkiezing nagedacht, onder wie ook de bekende reformator Johannes Calvijn, die God op veel manieren voor Zijn werk kon gebruiken. Door hen werd deze fundamentele waarheid uit het stof van de Middeleeuwen, toen de mensen wat betreft Bijbelse zaken vaak in onwetendheid verkeerden, gehaald. Zij begrepen min of meer dat de uitverkiezing een heerlijk genadebewijs van God voor Zijn verlosten is.

Maar toen ontstonden er verkeerde voorstellingen. Men meende dat, als God mensen voor Zichzelf uitverkoren heeft, Hij ook mensen voor de verdoemenis uitverkoren moet hebben. Dat is een logische conclusie. Maar die komt voort uit het menselijke denken, niet uit het Woord van God. God staat boven de menselijke logica en is daaraan niet onderworpen.

Johannes Calvijn en anderen beriepen zich op verzen zoals Romeinen 9:21: 'Of heeft de pottenbakker geen macht over het leem, om uit dezelfde klomp klei het ene voorwerp tot een eervol, het andere tot een oneervol voorwerp te maken?' Maar zij zagen over het hoofd dat God hier over Zijn recht spreekt, zonder te bevestigen dat Hij dit recht ook inderdaad uitvoert. Dat doet Hij namelijk juist niet.

Een bewijs van Gods genade voor onbekeerde mensen is, dat Hij hen 'met veel geduld verdragen heeft'. Want Paulus gaat in Romeinen 9:22 verder: 'En is het niet zo dat God, omdat Hij Zijn toorn wilde bewijzen en Zijn macht bekendmaken, met veel geduld de voorwerpen van Zijn toorn, voor het verderf gereedgemaakt, verdragen heeft?' Wat een genade van God dat Hij Zijn toorn niet direct uitvoert, maar met veel geduld de mens in zijn ongeloof verdraagt en met het oordeel wacht! Want Hij wil niet dat iemand verloren gaat (zie 2 Petr. 3:9). En dus laat Hij het Evangelie nog aan de mensen verkondigen. In Romeinen 9:22 staat in ieder geval niet dat God de ongelovigen, die daar voorwerpen van Zijn toorn genoemd worden, gereedgemaakt heeft voor het verderf. Niet God heeft hen tot voorwerpen van toorn klaargemaakt, maar zij zelf hebben het zo gewild en zijn daarom voor het verderf klaargemaakt (Rom. 2:5).

Ook al kunnen wij dat als mensen niet begrijpen, toch moeten we het zo aannemen: God heeft enerzijds mensen voor Zichzelf uitverkoren, maar anderzijds niemand voor de verdoemenis uitverkoren. Dat lijkt ons onlogisch. Maar wij kunnen God vertrouwen dat datgene wat Hij ons in Zijn Woord bekendmaakt, goed, rechtvaardig en juist is. Niemand is dus tot de verdoemenis uitverkoren.

Dit punt sluit ik af met de volgende gedachte: het feit dat God mensen verkiest, kan voor geen enkel mens als rechtvaardiging dienen dat hij zich niet hoeft te bekeren. We lezen in Gods Woord dat ieder mens geroepen is zich te bekeren

en tot God terug te keren. Ieder mens heeft daartoe dezelfde mogelijkheid, want God is volmaakt rechtvaardig. Maar God heeft het recht mensen voor Zichzelf uit te kiezen, om heel dicht bij Hem te zijn. Hij heeft het recht, mensen voor het eeuwige leven te bestemmen (zie Hand. 13:48), en hier maakt Hij ook gebruik van. We weten bovendien dat er in het hart van een mens helemaal geen omkering naar God zou zijn, als God niet in Zijn genade juist dat gewerkt zou hebben (zie Ef. 2:8-10). Dank aan God – Hij heeft het gedaan.

Wij kunnen de beide kanten – de soevereiniteit van God en de verantwoordelijkheid van de mens – tijdens ons leven op aarde niet met elkaar in harmonie brengen. Dit is weleens met twee sporen vergeleken: het ene spoor staat voor de Goddelijke soevereiniteit, het andere voor de menselijke verantwoordelijkheid. Beide sporen lopen parallel, naast elkaar. Pas aan de horizon komen ze samen (voor het menselijk oog) – dus in de eeuwigheid. Zo zullen wij pas in de hemel begrijpen dat soevereiniteit en verantwoordelijkheid geen tegenstellingen zijn, maar volwaardig naast elkaar staan – ons verstand zal dat op aarde niet kunnen bevatten.

Gaat het om een actieve uitverkiezing of slechts om voorkennis?

Tegenover de onbijbelse leer dat mensen tot de verdoemenis uitverkoren zijn, staat een ander uiterste dat net zo fout is. Men spreekt over de vrije wil van de mens. Daarbij wordt over het hoofd gezien dat deze absoluut vrije wil er nooit geweest is. Al voor de zondeval heeft God de keuzevrijheid door een gebod beperkt. Sinds de zondeval is ieder mens als slaaf van de zonde (Rom. 6:16-17) onder de heerschappij van satan, de god van deze wereld, geboren (2 Kor. 4:4).

Er wordt bijvoorbeeld weleens gezegd: 'God heeft er niet actief en soeverein voor gekozen om mensen voor Zichzelf in eeuwigheid te bezitten. Het is juist veelmeer dat Hij van tevoren wist wie zich zou bekeren en in de Heere Jezus zou geloven. En daarom heeft Hij juist deze mensen uitverkoren'. Natuurlijk is het waar dat God altijd al alles van tevoren weet. Maar de conclusie dat de uitverkiezing niet al vóór de grondlegging van de wereld heeft plaatsgevonden, is niet in overeenstemming met Gods Woord.

- Vanuit een puur menselijke logica concluderen sommigen uit de Bijbelse leer dat er mensen door God uitverkoren zijn; dan moeten er ook mensen tot de verdoemenis uitverkoren zijn.
- Anderen hebben beleden dat deze conclusie verkeerd is. Maar zij begaan de fout vanuit dezelfde menselijke logica te concluderen: er kan geen actieve en soevereine uitverkiezing van de kant van God zijn.

Hun argument is: God zou onrechtvaardig zijn, als Hij de één uitverkiest en de ander niet. Want als Hij bepaalde mensen niet zou uitverkiezen, dan zouden

die geen kans hebben op Gods genade en op de hemel.

Maar uit Romeinen 9:22-23 wordt duidelijk dat er wat betreft de uitverkiezing inderdaad geen symmetrie is. Er is een uitverkiezing tot heerlijkheid, maar geen uitverkiezing tot verdoemenis. In vers 22 hebben we gezien dat God niet van Zijn recht gebruikmaakt om mensen voor de verdoemenis gereed te maken. Integendeel! Hij verdraagt met veel geduld de voorwerpen van Zijn toorn. Maar dit geduld heeft een einde. Wie zich niet bekeert, zal eenmaal veroordeeld worden.

In vers 23 staat: 'En dat met het doel om de rijkdom van Zijn heerlijkheid bekend te maken over de voorwerpen van Zijn ontferming, die Hij van tevoren bereid heeft tot heerlijkheid'. De voorwerpen van de toorn hebben zelf de weg gekozen die naar het verderf voert. Maar we lezen in dit vers niet dat mensen zelf de weg van de heerlijkheid gekozen zouden hebben. Nee, Paulus zegt dat God hen daartoe gereedgemaakt heeft. Hij heeft hen met een soevereine, actieve keuze daarvoor bestemd. Wij blijven daarom bij de overtuiging: God heeft werkelijk een keus gemaakt, in positief opzicht een selectie. Hem alleen past daarvoor alle eer!

William Kelly: Het is belangrijk te erkennen dat de apostel niet van een passief van tevoren kennen spreekt, alsof God alleen maar van tevoren zag wat sommigen zijn, doen of geloven zouden. Zijn voorkennis betreft de personen, niet hun toestand of handelen.

Het wordt gemakkelijk over het hoofd gezien dat ook zij die deze actieve keus van God betwisten, Hem de eer niet gunnen en Zijn heerlijkheid als 'Uitverkiezer' ten diepste ontkennen. De leer die de macht en het voorrecht van God om mensen uit te verkiezen betwist, is niet beter dan de bewering dat Hij mensen tot de verdoemenis verkiest. Beide zaken beroven onze God van Zijn eer. Daarom moeten we beide zaken afwijzen, omdat God uiteindelijk daardoor wordt beledigd.

Wie heeft God uitverkoren?

Vervolgens vraagt men zich af: Wie heeft God eigenlijk uitverkoren? Over wie spreekt de apostel Paulus in Efeze 1:4 als hij schrijft dat de God en Vader 'ons' uitverkoren heeft? Hij betrekt

zichzelf erbij, net als de gelovigen in Efeze. Aan hen heeft hij geschreven als 'heiligen en gelovigen in Christus Jezus die in Efeze zijn'. Blijkbaar bedoelt hij de verlosten, die tot de vergadering (Gemeente) van God behoren. Zij zijn allemaal – zonder uitzondering – persoonlijk uitverkoren. Dit is heel belangrijk. God bestemt mensen tot het verkrijgen van de zaligheid (1 Thess. 5:9), God verkiest mensen tot de zaligheid (2 Thess. 2:13) en God 'kiest personen uit' overeenkomstig Zijn voorkennis (1 Petr. 1:2). Al deze drie teksten liggen op één lijn met Efeze 1:4.

Met het oog op Israël lezen wij over een algemene keuze of uitverkiezing van een heel volk. Dat is in Efeze 1:4 helemaal anders. Hier is het persoonlijk. Het gaat dus niet om de uitverkiezing van de vergadering (Gemeente) van God, maar om de uitverkiezing van de verlosten individueel.

Paulus schrijft dat God 'ons' uitverkoren heeft, elke individuele gelovige. Dat wordt in de volgende verzen heel duidelijk. Als kinderen van God voorbestemd (vs. 5), dat is niet de vergadering, maar elke verloste afzonderlijk. Begenadigd (vs. 6) is ook de gelovige, de verlossing is persoonlijk, enzovoorts. Dat moeten we vasthouden, dat is belangrijk, omdat verschillende uitleggers voorbijgaan aan de soevereine genadekeuze van de individuen door te kiezen voor een gemeenschappelijke uitverkiezing. Maar in deze verzen wordt duidelijk geleerd dat iedere verloste persoonlijk uitverkoren is. Deze uitverkiezing geldt dus ook voor hen die op het verlossingswerk van Christus terug kunnen blikken en in de genadetijd leven, waar Paulus in de Brief aan de gelovigen in Efeze naar verwijst. David bijvoorbeeld bezat net als alle gelovigen van het Oude Testament ongetwijfeld leven uit God. Maar hij kon niet rusten op het volbrachte verlossingswerk en bezat dus ook geen 'leven ... en overvloed' (Joh. 10:10). Want het besef van de verlossing, waarop de verloste van nu kan steunen, bepaalt deze overvloed. Hij heeft de volmaakte openbaring van God in Christus (Joh. 1:4,18) die er eerder niet was. Tot dit eeuwige leven, het leven in overvloed, heeft God ons bestemd (Hand. 13:48).

Dat God ons, die zo klein zijn in vergelijking met de zichtbare sterrenhemel – nog veel kleiner in vergelijking met de onzichtbare schepping – uitverkoren heeft: wat zullen we van dit ondoorgrondelijke handelen van God zeggen? Vol dankbaarheid buigen wij ons voor Hem neer Die alles vervult en voor Zichzelf genoeg is. Hij wilde mensen redden en voor Zijn heerlijkheid bezitten. Niet te bevatten liefde!

Uit welke 'bevolking' heeft God uitverkoren?

Nu komt de vraag op: Uit welke 'bevolking' (zoals dat wiskundig uitgedrukt zou kunnen worden) heeft God deze verlosten eigenlijk uitverkoren? Er zijn daarover twee gedachten:

- uit alle mensen;
- uit alle gelovigen van alle tijden (dus uit de verschillende geslachten[1]).

Het is duidelijk dat sommigen de voorkeur geven aan het tweede voorstel. Daarmee gaat men het argument uit de weg dat niet-uitverkoren mensen helemaal geen kans zouden hebben om de heerlijkheid te bereiken. Maar twee verzen in 1 Korinthe 1 spreken dat tegen: '... het dwaze van de wereld heeft God uitverkoren om de wijzen te beschamen, en het zwakke van de wereld heeft God uitverkoren om het sterke te beschamen. En het onaanzienlijke van de wereld en het verachte heeft God uitverkoren, en wat niets is' (1 Kor. 1:27-28).

> Roger P. Daniel: Sommigen argumenteren: God wist wie zich bekeren zou, en die heeft Hij dan uitverkoren. Dat is onzin! Het zou God onder de mens plaatsen en in ieder geval een vonkje goedheid bij ons betekenen, ook een vrije wil. Dat maakt uitverkiezing uiteindelijk tot een schijnvertoning en neemt God Zijn soevereiniteit af. Maar God is soeverein!

In deze verzen is sprake van de uitverkiezing van de verlosten. En Paulus laat heel duidelijk zien dat God hen uit de wereld uitverkoren heeft. Het gaat er hier niet om dat de gelovigen uit de genadetijd een hemelse positie bezitten, die hen van de gelovigen van alle andere tijden onderscheidt (dat is het thema van Efeze 1). Maar het wordt duidelijk wat hun afkomst is: zij zijn voor het grootste deel dwazen, zwakken en onaanzienlijken in deze wereld geweest. Zulke mensen heeft God uit de wereld uitverkoren. Maar laten we daarbij niet vergeten dat de uitverkiezing al vóór de grondlegging van de wereld plaatsvond, dat wil zeggen voordat er ook maar één mens leefde!

1 De apostel Paulus spreekt er in Efeze 3:15 over dat er verschillende geslachten in de hemel en op aarde zijn waarmee God Zich verbindt. Eén geslacht bestaat bijvoorbeeld uit de gelovigen van het Oude Testament uit het volk Israël, een ander uit de gelovigen uit de heidenen. Nu is er de vergadering (Gemeente), en er zijn veel kinderen die naar 'Huis' gegaan zijn, voordat zij de leeftijd van de verantwoordelijkheid bereikt hadden (zie ook Jona 4:11; Matth. 18:10 enz.).

Hoe weten we of we door God uitverkoren zijn?

Natuurlijk is het een spannende vraag: Ben ik door God uitverkoren? Maar deze vraag stelt de natuurlijke mens zichzelf niet. Iedereen wordt opgeroepen om tot inkeer te komen. Want God is een 'Heiland-God', 'Die wil dat alle mensen zalig worden en tot kennis van de waarheid komen' (1 Tim. 2:4). Daarom werkt God in die mens op de een of andere manier, om hem tot inzicht in zijn zonden en tot bekering te brengen. Doet de mens dat niet, dan gaat hij verloren. **Hij gaat dus verloren, omdat hij zich niet bekeert en Jezus Christus als Redder afgewezen heeft. Hij heeft de verdoemenis aan zichzelf te danken.**

Maar wie zich bekeerd heeft, mag en moet ook weten dat hij uitverkoren is. Hoe kunnen we dat zeker weten? De apostel Paulus kon met het oog op de gelovigen in Thessalonika zeggen: 'Wij weten immers, geliefde broeders, van uw verkiezing door God' (1 Thess. 1:4). **Hoe kon de apostel iets weten van wat God al vóór de grondlegging van de wereld gedaan heeft? Omdat de gelovigen in Thessalonika zich bekeerd hadden en deze ommekeer voor iedereen heel duidelijk was (zie ook 1 Thess. 1:3,6-10). Het nieuwe, eeuwige leven was in hun gedrag duidelijk zichtbaar geworden.**

Sprekende verwijzingen naar de uitverkiezing

God is zo groot, dat Hij ons in Romeinen 9 verwijzingen uit het Oude Testament geeft, hoe we de uitverkiezing moeten verstaan. We hebben gezien dat oudtestamentische gelovigen niet bij de uitverkorenen in de zin van Efeze 1:4 horen. Maar het principe van de uitverkiezing heeft God al in het Oude Testament geopenbaard. In Romeinen 9:6-9 laat de apostel Paulus ons zien dat niet familiebanden tot uitverkiezing leiden, maar Gods selectie. Hij heeft Izak als zoon van de belofte gekozen, niet Ismaël, hoewel beiden van dezelfde vader afstamden. Zo is het nu ook. Niet afstamming maakt ons tot uitverkorenen, maar Gods soevereine, uitverkiezende genade. In Romeinen 9:10-13 leren we dat tijd voor God geen rol speelt. Hij kon Jakob voorrang geven boven Ezau, nog voordat die beiden geboren waren. Zo heeft God ons al vóór de grondlegging van de wereld uitverkoren, voordat er ook maar een enkele gedachte, behalve die van God, over ons mensen was. Bovendien zien we hier dat het voornemen van God naar de verkiezing is en niet uit de werken. Het ligt enkel en alleen aan de Roepende – aan God Zelf. Noch fysieke voordelen (die Ezau bezat), noch persoonlijk falen (dat we bij Jakob vinden) beïnvloedde de uitverkiezing. Het komt alleen op de soevereine, uitverkiezende genade van God aan.

Romeinen 9:14-18 leert ons dat Gods genade zowel bij het zondige volk Israël als bij de rebellerende farao werkzaam was. Hoeveel genade bewees God deze man, door zich telkens weer tot zijn geweten te richten! Maar hij verhardde meerdere keren zijn hart ondanks de genade die God hem bewees. Dus zal hij

zich er nooit op kunnen beroepen dat het God aan geduld met hem ontbroken heeft. En het volk Israël? Dat heeft aan zijn begenadiging niets kunnen bijdragen. Door hun afgodendienst hebben zij zelf het verdoemende oordeel van God over zich afgeroepen. En toch hebben zij de barmhartigheid van God ervaren. Was het volk beter dan farao? Nee, de veroordeling van het volk Israël zou terecht geweest zijn. Maar dat God Zich dan over het volk ontfermt, is niet onrechtvaardig. Het is Zijn soevereine genade.

Nog een laatste illustratie die betrouwbare Bijbeluitleggers gebruikt hebben. De natuurlijke mens wordt niet geroepen om zijn uitverkiezing te overwegen. Tot hem richt zich de oproep zich te bekeren. **Nu is de bekering van een mens weleens vergeleken met de doorgang door een poort. Ieder mens leest op de poort: 'Bekeert u en geloof het Evangelie!' Nadat een mens zijn zonden beleden heeft en door de poort gegaan is, draait hij zich om. En wat ziet hij daar? Verbaasd stelt hij vast dat zijn naam altijd al aan de binnenkant van deze poort gegraveerd was. Daar staat: 'X – al vóór de grondlegging van de wereld uitverkoren!'** Zo mag het ons gelovigen ook vergaan. Na onze bekering verbazen we ons over de liefde van God, die ons niet alleen tot bekering geleid heeft, maar die eeuwig is. Wij zijn al vóór de grondlegging van de wereld in Christus, onze Heere, uitverkoren.

Ten slotte

Deze gedachten zijn alleen maar een paar schetsen van de heerlijke waarheid: God heeft mensen uit liefde in Christus uitverkoren deel te hebben aan Zijn heerlijkheid. Het gaat ons bevattingsvermogen te boven om dat tot in detail te begrijpen. Belangrijk is om altijd vast te houden dat God rechtvaardig is. Hij handelt overeenkomstig Zijn eigen gerechtigheid. Als wij deze gedachte ook maar één moment loslaten, dan komen we tot verkeerde conclusies. Dan zouden we deze heerlijke waarheid ontkrachten. Maar als wij in eenvoud aannemen wat God gezegd heeft, dan is er veel reden Hem te aanbidden. God werd werkzaam – en wij mensen zijn de voorwerpen van Zijn handelen in liefde, en dat al van vóór de grondlegging van de wereld. Dat Zijn Naam daarvoor eeuwig geprezen wordt![2]

Manuel Seibel

2 Wie zich uitvoeriger met de uitverkiezing bezig wil houden, kan hierover verder lezen in het boek Brieven aan jonge mensen van H.L. Heijkoop (blz. 38-51). Dit boek is verkrijgbaar bij de uitgever van Volg Mij!

Aan de slag!

WOORDZOEKER

Als je zin en tijd hebt, kun je je talenten eens loslaten op de onderstaande opdracht. Er staan 15 zelfstandige naamwoorden in uit Lukas 15 (HSV). Ze zitten verstopt in de lettermix. Je moet ze horizontaal, verticaal, diagonaal en soms zelfs achterstevoren zien te vinden.

D	W	O	E	S	T	I	J	N	G	L	L	G	N
N	G	Q	T	W	O	N	A	G	N	D	H	I	E
E	N	Q	O	F	I	I	C	X	I	C	B	E	W
L	E	B	L	G	L	L	C	D	M	D	R	J	U
A	G	L	L	E	Z	A	A	A	R	L	O	K	O
D	N	I	E	B	O	H	K	G	E	L	E	O	R
N	I	J	N	R	U	F	B	L	F	O	R	B	V
A	N	D	A	E	D	L	Q	O	T	I	E	E	R
S	N	S	A	K	F	S	L	N	N	I	U	N	U
B	E	C	R	O	S	N	Y	E	O	U	I	P	U
L	P	H	R	I	N	G	K	R	E	R	U	R	B
Z	R	A	H	L	U	I	X	S	F	J	P	J	X
T	V	P	N	Y	N	E	L	L	I	H	C	S	R
N	E	G	O	M	R	E	V	O	T	M	P	X	W

Deze woordzoeker is gemaakt met WoordzoekenMaken.nl

- ○ TOLLENAAR
- ○ WOESTIJN
- ○ BLIJDSCHAP
- ○ PENNINGEN
- ○ BUURVROUWEN
- ○ VERMOGEN
- ○ GEBREK
- ○ SCHILLEN
- ○ DAGLONERS
- ○ ONTFERMING
- ○ SANDALEN
- ○ RING
- ○ KALF
- ○ BOKJE
- ○ BROER

Eenvoudig ≠ gecompliceerd!?

'Vandaag was het weer zo saai tijdens de dienst!'
'O ja – daar heb je gelijk in! Ik heb het ook na tien minuten opgegeven. Je begrijpt er toch niets van'.
'Hij doet altijd zo ingewikkeld en alles is zo theoretisch. Het is net als bij ons tijdens de wiskundeles!'

Een oudere Christen, die de discussie gevolgd had, stapt op de meisjes af:
'Jullie hebben gelijk! Het was alweer heel zwaar vandaag. En als ik eerlijk ben, heb ik vroeger net zo gedacht als jullie en op een gegeven moment gewoon niet meer geluisterd. Toch mocht ik in de loop van de tijd leren dat er een geweldig verschil is tussen de wiskundeopdrachten en dat wat jullie vandaag gehoord hebben'.

De drie meisjes kijken hem vragend aan.
'Al deze dingen, die jullie vandaag gehoord hebben, hebben iets met jullie persoonlijk te maken. Het zijn zegeningen die een liefhebbende God juist aan jullie wilde geven. Als jullie eenmaal begrepen hebben, wat er achter de begrippen zit, dan zullen jullie je verbazen en er de blijdschap van ondervinden.

Het is als een schat in jullie hart, waarvan jullie een leven lang kunnen genieten.

Jullie zullen zien hoe waardevol jullie voor God zijn en wat het Hem gekost heeft om jullie dat allemaal te geven. Ik wil graag proberen jullie de dingen uit te leggen of praat er anders thuis eens over of met jullie vrienden. Vaak is het zo dat anderen dezelfde vragen hebben'.

Met nieuwe moed gaan de drie naar huis. Ze hebben de wens de schatten te ontdekken die God voor hen bereid heeft, zodat ze de blijdschap ervan kunnen ervaren.

Jonathan en David

'Het gebeurde … dat Jonathan met hart en ziel aan David verbonden raakte. Jonathan had hem lief als zichzelf' (1 Sam. 18:1).

De relatie van Jonathan met David is een beeld van de relatie van een jonge gelovige met onze Heere Jezus. Toen Goliath dreigde heel Israël tot slaven te maken, door een door hen uitgekozen strijder te verslaan, was het hele leger van Israël bang. Dat is begrijpelijk. Eén man, slechts één, stond tussen hen en een afschuwelijke slavernij in. Daarom was iedere Israëliet opgelucht toen David de reus verslagen had. David had heel Israël 'gekocht' door zijn overwinning op de reus. Onze Heere Jezus heeft de wereld gekocht (Matth. 13:44), de hele mensheid, toen Hij stierf op Golgotha (2 Petr. 2:1).

Jonathan erkende de grote waarde van de overwinning van David, aangezien die hem persoonlijk raakte. Jonathan wist dat hij de reus niet kon verslaan. Daarom erkende hij dat hij zijn hele bestaan dankte aan hem die de reus wel versloeg. En daarom vloeide Jonathans hart over van opluchting en raakte hij met hart en ziel aan David verbonden. Hij had hem lief als zichzelf (vgl. Matt. 16:26).

Iemand die iets geleerd heeft van het verschrikkelijke van de slavernij van de satan en pas tot onze Heere Jezus gekomen is, raakt op een vergelijkbare manier gehecht aan Christus. Hij wie veel vergeven is, heeft veel lief (Luk. 7:47).

De voorwerpen die Jonathan aan David gaf, zijn veelzeggend. Hij gaf dingen die David zijn liefde voor hem duidelijk zouden maken. Hij gaf hem zijn mantel: alles wat zijn koninklijke waardigheid weerspiegelde, was nu voor David. Hij gaf hem ook zijn kleding: al zijn daden waren toegewijd aan David. Zijn zwaard en zijn boog vertegenwoordigen zijn eer en alle acties in de strijd. Zijn gordel duidde erop dat zijn verstand onderworpen was aan David (Luk. 12:35; 1 Petr. 1:13). Door bij de Heere Jezus te zijn leer ik de Zoon van God kennen Die mij heeft liefgehad. 'Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefhad' (1 Joh. 4:19). Zoals het met Jonathan was, is het ook met ons.

Daarna staat in 1 Samuel 19:5: 'Hij heeft zijn leven immers in de waagschaal gesteld ... De HEERE heeft voor heel Israël een grote verlossing teweeggebracht ... Waarom zou u dan tegen onschuldig bloed zondigen, door David zonder reden te doden?'

De haat van Saul tegenover David werd alleen maar sterker toen hij zag hoe God David hielp en hoe David zich in iedere situatie verstandig gedroeg. Saul riep daarom zijn hele hofhouding bijeen en sprak erover om David te doden.

Tegen deze achtergrond liet Jonathan zien dat zijn liefde voor

David niet van voorbijgaande aard was. Hij vertelde David over het plan van zijn vader om hem te doden, en beloofde om over hem met Saul te spreken. In hem zien we een jonge gelovige die vol vertrouwen zijn situatie in de hand van zijn Heere legt. Toen de apostelen bedreigd werden, reageerden zij op een vergelijkbare manier. Zij besloten dat ze God meer moesten gehoorzamen dan mensen (Hand. 5:29).

Jonathan trotseerde de haat van Saul en hield hem enkele belangrijke en algemeen bekende feiten voor, die zijn vader niet kon weerleggen. Alles wat David voor de koning of voor Israël deed, was 'goed' of 'zeer goed' (vgl. Gen. 1:31). Zijn werk was tot 'grote zaligheid (redding)' (vgl. Hebr. 2:3) voor heel Israël, niemand uitgezonderd. Verder verklaarde Jonathan dat iedere aanval op David een zondigen tegen 'onschuldig bloed' zou zijn (vgl. Matth. 27:4), 'zonder reden' (vgl. Joh. 15:25). Zulke woorden wijzen ons op onze Heere Jezus, Die ook de Heere van David is (Hand. 2:34). Zo duidelijk was Jonathans beeld van de goede eigenschappen van David en zo algemeen bekend waren deze feiten, dat Sauls woede voor dat moment gekoeld was. Van een jonge gelovige wordt niet verwacht dat hij goed kan uitleggen wat het betekent een kind van God te zijn. Maar net als de blinde man kan hij zeggen wat niet weerlegd kan worden: '... één ding weet ik, dat ik blind was en nu zie' (Joh. 9:25). Jonge gelovige, God verwacht niet van je dat je voortreffelijk bent. Maar wees trouw aan onze Heere Jezus en wat Hij voor jou heeft gedaan.

Dan lezen we in hoofdstuk 20: 'Hij (David) kwam bij Jonathan en zei: Wat heb ik gedaan, wat is mijn misdaad, en wat is mijn zonde tegenover je vader, dat hij mij naar het leven staat? Hij (Jonathan) zei echter tegen hem: ... Zie, mijn vader doet niet iets groots of iets kleins zonder het voor mijn oor te onthullen' (vs. 1-2).

Het verblijf in de vijandige aanwezigheid van Saul begon van Jonathan zijn tol te eisen. Jonathan besefte niet goed dat Sauls verlangen om David te doden nooit was afgenomen. Hij vertrouwde Saul op zijn woord, en hij voelde zich heen en weer geslingerd tussen tegenstrijdige

gevoelens: het liefhebben van David en het loyaal zijn aan Saul. Hoeveel mensen zijn er niet daarna in vergelijkbare conflictsituaties blijven steken…?

Toen David weigerde aanwezig te zijn bij de maaltijd van Saul, was Saul er in zijn hart van overtuigd dat David onrein was en daarom niet kon komen. Toen Jonathan echter de reden van de afwezigheid van David bekendmaakte, gaf Saul, door zijn haat voor David, zijn zoon en erfgenaam in het openbaar op een vernederende manier een uitbrander. Zo'n openlijke berisping was voldoende om de zachtaardigste persoon in woede te laten ontsteken. De liefde van Jonathan voor David werd ernstig op de proef gesteld door de beschimping van zijn vader. Daarom vroeg hij naar de reden van de boosheid van Saul maar dat had alleen maar tot gevolg dat zijn vader hem met de dood bedreigde. Diep beledigd ging Jonathan weg om David op te zoeken. Toen ze elkaar ontmoetten, huilden ze zoals alleen mensen die liefhebben kunnen huilen.

Maar Jonathan bleef niet bij David; hij keerde terug naar de stad. Dit was het begin van de scheiding van David in zijn hart. Ja, hij hield van David, maar hij had een vastberaden keuze gemaakt: hij wilde nu aan het hof van Saul zijn en ergens in de toekomst bij David. Later vertelde hij aan David: 'Jij zult koning worden over Israël en ik zal de tweede na jou zijn. Ook mijn vader Saul weet dit wel' (1 Sam. 23:17). Maar op dit moment rekende Jonathan erop het 'beste van beide werelden' te kunnen hebben. De droevige werkelijkheid is dat niemand twee heren kan dienen (Luk. 16:13).

Vervolgens lezen we in 1 Samuel 23: 'En zij sloten een verbond met elkaar voor het aangezicht van de HEERE; en David bleef in Choresa, maar Jonathan ging naar zijn huis' (vs. 18).

Jonathans liefde voor David werd op de proef gesteld. Ook Job en Petrus werden geconfronteerd met zo'n test van hun liefde voor de Heere. Jonathans test vroeg van hem naar buiten te gaan om bij David te zijn. Hij ging naar buiten en 'bemoedigde hem in God' (1 Sam. 23:16). Hij bemoedigde David, sloot een verbond voor het aangezicht van de Heere, maar bleef bij zijn eerdere beslissing: hij was van plan om in de toekomst bij David te zijn, maar nam er genoegen mee om op dit moment terug te keren naar zijn eigen huis. Hoewel dit een rechtmatige beslissing was, was dit toch een bedroevende keus: het betekende afwijzing van David en aanvaarding van Saul. Dit oordeel is beslist niet te hard, want er waren vierhonderd mannen bij David in de grot van Adullam (1 Sam. 22:1-2). Deze mannen kozen het lijden met David boven de luxe van thuis onder het koningschap van Saul, omdat zij onvoorwaardelijk verbonden waren met David. Dit is de plaats voor allen die David liefhebben: afscheiding van alles wat de oude mens vertegenwoordigt en een verbintenis met de 'man naar Gods hart'.

In het Nieuwe Testament vindt Jonathan een tegenhanger in Demas. Net als Jonathan begon Demas goed. Hij trok een tijdlang op met Paulus, maar in zijn hart raakte hij steeds verder van Paulus verwijderd, totdat hij hem uiteindelijk verliet. De liefde voor de tegenwoordige wereld overtrof zijn liefde voor alles wat Paulus vertegenwoordigde: onze Heere Jezus Christus (2 Tim. 4:10). De woorden van onze Heere Jezus stellen het hart van ieder mens op de proef: 'Wilt u ook niet weggaan?' (Joh. 6:67). Alleen de liefde van de Heere Zelf zal ons zo dicht bij Hem houden dat de liefde voor Hem in ons hart zal groeien. Zijn vraag aan ons die belijden Hem lief te hebben, is: 'Wilt u ook niet weggaan?' Het enige geloofsantwoord is:

'Heere, naar wie zullen wij heengaan? U hebt woorden van eeuwig leven. En wij hebben geloofd en erkend dat U de Christus bent, de Zoon van de levende God'
(Joh. 6:68-69).

Hadley Hall

Boekbespreking:

Simson – geloofsheld en verliezer

Ernst-August Bremicker en Manuel Seibel

61 pagina's, € 5.95

Het boek is bij de uitgever van Volg Mij! verkrijgbaar.

Alle begin is eenvoudig

Voor het lezen van sommige goede boeken moeten we eerst in actie komen; de zin in het lezen komt dan langzamerhand. Bij het boek Simson – geloofsheld en verliezer is het anders: we worden meteen meegenomen in de oude en tegelijk heel actuele geschiedenis van Simson. De eigentijdse taal, de korte zinnen en de begrijpelijke manier van uitdrukken zijn bovendien waardevolle hulpmiddelen om het boek uit te lezen. Daarbij voelen we ons ook direct aangesproken en ontvangen we concrete hulp voor ons geloofsleven.

Het boek is in drie delen te verdelen:

1. De geschiedenis van Simson vanaf zijn geboorte tot het bereiken van het hoogtepunt van geloof bij Lechi (28 pagina's);

2. Simson en Delila (15 pagina's);

3. Uitweiding over vermenging met de 'wereld' (14 pagina's).

Simsons geschiedenis – lessen voor het derde millennium

In het eerste deel van het boek wordt de geschiedenis van Simson chronologisch behandeld. Directe verwijzingen naar het leven van ons als Christenen nu, sporen steeds weer aan tot nadenken en motiveren ons tot trouw navolgen. Uitdrukkingen en groepen van personen en gebeurtenissen worden daarbij in hun geestelijke betekenis voor onze huidige tijd goed uitgelegd.

Duidelijk en tegelijk vol gevoel richten de auteurs de aandacht op de veelvuldige gevaren in het leven van (jonge) gelovigen. Zij tonen ook de oorzaken van veel problemen aan, maar bieden daarnaast uitwegen en hulp. Seksuele prikkels, vriendschap met de wereld, een ontbrekende kritische blik naar onszelf (zelfveroordeling) – dat zijn enkele van de thema's die behandeld worden.

De weg bergafwaarts – gemakkelijk, maar noodlottig

Het tweede deel schetst in tien punten de aangrijpende neerwaartse weg van Simson. Vooral de verleiding door Delila en het negeren van sommige waarschuwingen van God maken indruk op de lezer. Deze sporen aan opnieuw te bidden om trouw in treurige en slechte tijden. Een vooruitblik op de genade van God aan het einde van het leven van Simson, rondt de beschrijving evenwichtig af.

Vermenging met de 'wereld' – concreet

Als verdieping wordt in het laatste deel van het boekje het thema van de vermenging tussen gelovigen en ongelovigen praktisch gemaakt. Daarbij wijzen de auteurs de Bijbelse weg van afzondering aan, zonder zich te isoleren. Thema's als huwelijk, samenwerken in je beroep, maar ook Facebook en erediensten voor gasten worden actueel en thematisch belicht.

Ten slotte wordt nog op een indrukwekkende manier de tegenstelling tussen Jozef, die in alles trouw bleef, en Simson, die in (bijna) alles faalde, aangetoond. Juist de korte schets over Jozef motiveert om ook midden in een moeilijke wereld, waar we de verleidingen allang niet meer uit de weg kunnen gaan, trouw te blijven.

Kortom: de inhoud van dit boek zou geen van de lezers van Volg Mij! mogen missen. De suggesties en de stof tot nadenken zijn waardevol en erg nuttig. De prijs van het boek maakt het ook voor de lezer met een kleiner budget gemakkelijk dit boek te kopen en er zegen uit te ontvangen.

Martin Schäfer

Iedereen moet zich afvragen, welke

'Delila'

de duivel tegen ons op pad stuurt.

Fragment:
'Waar bevinden wij ons als (jonge) Christenen? Natuurlijk leven wij niet in een vacuüm. We komen ook niet los van het natuurlijke leven. We nemen gewoon deel aan het leven op deze aarde. Maar er zijn toch plaatsen waar het voor ons bijzonder gevaarlijk is. Zulke plaatsen moeten we in ieder geval vermijden. Moet je als Christen bijvoorbeeld naar de disco gaan? Harde muziek, schril licht en alcoholconsumptie scheppen een explosieve sfeer. Aan dit gevaar moet je je gewoon niet blootstellen. Hetzelfde geldt voor voetbalstadions, bioscopen, kroegen, dansgelegenheden enzovoorts. We moeten de gevaren niet onderschatten' (blz. 34).
'Er zijn situaties waarin we het niet kunnen vermijden, dat de wereld met haar verleidingen op ons afkomt. Zulke situaties kunnen zich opeens voordoen op het werk, tijdens de opleiding, in de vrije tijd en bij andere gelegenheden. Niemand kan er iets aan doen als hij plotseling door een aardige collega meegetrokken wordt in een onaangename situatie. De vraag is dan alleen, hoe we reageren. Als we ons net als Simson bewust in gevaar begeven, zullen we een nederlaag lijden. Als het gaat om een niet-gewilde situatie zoals bij Jozef, kunnen we van Jozef leren hoe we er zonder innerlijke en morele schade uitkomen' (blz. 59).
'Iedere gelovige moet zich afvragen welke 'Delila' de duivel tegen ons op pad stuurt' (blz. 36).

Kinderen die vragen … Deuteronomium 6

De afgelopen twee nummers hebben we ons beziggehouden met de vragen van jongeren die we vinden in Exodus 12 en 13. Dit nummer behandelen we een derde belangrijke vraag uit Deuteronomium 6.

De derde vraag en het antwoord vinden we in Deuteronomium 6:20-24: 'Wanneer uw zoon u morgen vraagt: **Wat zijn dat voor getuigenissen, verordeningen en bepalingen die de HEERE, onze God, u geboden heeft?** dan moet u tegen uw zoon zeggen: Wij waren slaven van de farao in Egypte, maar de HEERE heeft ons met sterke hand uit Egypte geleid ... En de HEERE gebood ons al deze verordeningen te houden, om de HEERE, onze God, te vrezen'.

Mozes zegt aan het einde van zijn dienst: 'Want dit gebod, dat ik u heden gebied, is niet te moeilijk voor u en het is niet ver weg. Het is niet in de hemel …

Want dit woord is heel dicht bij u, in uw mond en in uw hart, om het te doen' (Deut. 30:11-14).

In het Nieuwe Testament richt de apostel Paulus vergelijkbare woorden tot een jongeman: Timotheüs. Hij bemoedigt deze jongeman eerst met de woorden: 'Laat niemand u minachten vanwege uw jeugdige leeftijd, maar wees een **voorbeeld voor de gelovigen** in woord, in wandel, in liefde, in geest, in geloof en in reinheid' (1 Tim. 4:12). Dat mogen jullie (jongeren) je ook aantrekken, namelijk dat jullie door het geloof én in de praktijk voorbeelden zullen zijn voor de ouderen. 'Laat niemand u minachten...'

Verder bemoedigt Paulus hem nog met de woorden: 'Overdenk deze dingen, leef erin,

opdat uw vorderingen op elk gebied openbaar worden' (1 Tim. 4:15). Paulus wilde dat Timotheüs vooruitgang zou boeken, groeien in het geloof en daar worden jullie ook toe opgeroepen. Verder schrijft Paulus nog aan Timotheüs, en daarmee ook aan jullie: '... en u van jongs af de heilige Schriften kent, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof dat in Christus Jezus is' (2 Tim. 3:15).

Het is toch bijzonder, dat de apostel twee brieven heeft geschreven aan een jongeman, die hij 'mijn oprechte zoon (kind) in het geloof' noemt (1 Tim. 1:2,18; 2 Tim. 1:2; 2:1). Paulus besteedde grote aandacht aan zijn kind, en hopelijk zullen ook onze ouderen grote aandacht aan de jongeren en kinderen besteden en antwoorden geven op hun vragen!

Wordt vervolgd

Henk Brouwer

Het geniale reddingsvlot

Wereldwijd zijn er ongeveer 13.000 mierensoorten. Overstromingen na hevige regenval kunnen catastrofale gevolgen hebben en een hele mierenkolonie uitroeien. Mij fascineert een heel bijzonder soort mier – het is de rode vuurmier. Als er hoogwater komt, vormen zij een levend reddingsvlot. Een deel van de mieren bevindt zich boven het water, terwijl de rest zich onder water bevindt en het natuurkundig draagvermogen bewerkt. Onder water worden tussen de harige pootjes luchtbellen ingesloten die zorgen voor de noodzakelijke zuurstof en ook voor het drijfvermogen. De afzonderlijke mieren haken in elkaar met 14 verbindingen – zes door de eigen poten en acht door de poten van hun buren. Dat geeft het vlot een grote stabiliteit. Kilometers ver laten ze zich in het stromende water drijven totdat ze ergens aan land gespoeld worden om daar een nieuwe kolonie te vormen.

Verbazingwekkend is het dat elke individuele mier precies weet waar haar plaats is en in welke hoek ze zich ten opzichte van haar collega moet bevinden. Daarbij ordenen ze zich niet parallel tot elkaar, maar loodrecht. Zo'n constructie biedt de hoogste drijfstabiliteit. Belangrijk is ook nog het sociale gedrag van de mieren onder elkaar. De mieren die zich onder water bevinden, wisselen regelmatig van plaats met de mieren boven hen, zodat elke mier voldoende kan ademen.

Wie gaf hen raad voor deze optimale drijfconstructie? Hoe doen ze dat: binnen een nauw vertakt product via meerdere niveaus van plaats verwisselen? Welk geniaal communicatiesysteem gebruiken ze, om zich verstaanbaar te maken in een miljoenenvolk?

Van Christus, die ook hun Schepper is, staat er: *'Christus, in Wie al de schatten van de wijsheid en van de kennis verborgen zijn' (Kol. 2:3).*

Verbaast u zich nog steeds over de werken van de Schepper?

'Want wie heeft de gedachten van de Heere gekend? Of wie is Zijn raadsman geweest?' (Rom. 11:34)

Werner Gitt

De 66 boeken uit de Bijbel.

Deuteronomium

'Ook moet u heel de weg in gedachten houden waarop de HEERE, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn geleid heeft, opdat Hij u zou verootmoedigen, en u op de proef zou stellen om te weten wat er in uw hart was, of u Zijn geboden in acht zou nemen of niet.'
Deuteronomium 8:2

Deuteronomium betekent 'herhaling van de wet'. Het boek is hoofdzakelijk een toespraak van Mozes tot het volk Israël. Hij geeft trouw een overzicht van hun geschiedenis en stelt alles in het licht van de heerlijkheid van God Zelf. Hij laat in die geschiedenis Gods goedkeuring zien van hun gehoorzame daden en Zijn afkeuring van hun trouweloosheid en ongehoorzaamheid. Ook toont hij de wonderbare genade, het geduld en de wijsheid van God in Zijn regeringswegen. Ze moeten onthouden dat God hen geleid heeft en ook heel de weg waarin Hij hen geleid heeft. In plaats van hen te verheffen in de wereld, heeft Hij hen vernederd en hen op de proef gesteld om te zien of ze al dan niet gehoorzaam zouden zijn. Hij had toegelaten dat ze honger leden en hen gevoed met manna, zodat ze hun afhankelijkheid zouden beseffen van Hem en van de waarheid van Zijn Woord, dat altijd toereikend is.

Het boek bevestigt en benadrukt ook de verantwoordelijkheid van het volk Israël om ijverig de wil van God te doen. Dat met het oog op het feit dat er ook verantwoording afgelegd moet worden. Op deze manier doet het ons denken aan de rechterstoel van Christus: als bijzonder gedetailleerd boek herinnert het ons eraan dat ons leven veel belangrijker is dan wij misschien denken, want er zal nauwkeurig aandacht aan worden geschonken wanneer wij op die dag voor de Heere staan.

Leslie M. Grant

De Heilige Geest

In het vorige nummer hebben we al nagedacht over het werk van de Heilige Geest. We willen nog een aantal vragen beantwoorden met betrekking tot de activiteiten van de Heilige Geest met of in ons dagelijks geloofsleven. Ook willen we verdergaan met het behandelen van onze activiteiten met betrekking tot de Heilige Geest.

Het werk van de Heilige Geest – Activiteiten van de Heilige Geest met of in ons dagelijks geloofsleven

28) Hoe geeft de Heilige Geest ons kracht?

De opgestane Heere zei tot Zijn discipelen: 'U zult de kracht van de Heilige Geest ontvangen, Die over u komen zal; en u zult Mijn getuigen zijn' (Hand. 1:8; zie ook Luk. 24:49). Enige dagen later, op het Pinksterfeest, werd deze kracht plotseling werkzaam toen Petrus tot een mensenmenigte sprak en er 3000 personen gered werden. Nu helpt de Heilige Geest ons om te getuigen en geeft onze 'innerlijke mens' kracht, om de heerlijkheid van de Heere Jezus te kunnen waarderen (Ef. 3:16). Hij sterkt ons in ons dienen, in onze hoop en onze blijdschap (Rom. 14:17; 15:13; 1 Thess. 1:6). Hoe doet Hij dat? Doordat Hij ons helpt op God en Zijn Woord te vertrouwen, in plaats van op onszelf of op mensen te bouwen (Zach. 4:6).

Als wedergeboren gelovige bezitten wij een nieuwe natuur. Die heeft de juiste wensen, maar het ontbreekt haar aan kracht om ernaar te handelen. Die nieuwe natuur is niet in staat de neigingen en begeerten van de zonde, die altijd nog in ons woont, te overwinnen (Rom. 7:15,17). [1]

1 Hier komt de Heilige Geest in actie, door ons kracht te geven om te leven zodat het voor God aangenaam is (Rom. 8:4,13). Met het overwinnen van de vleselijke begeerten wordt bedoeld dat wij er geen aandacht aan schenken en niet op reageren.

29) Kan de Heilige Geest ons helpen het vlees te overwinnen?

Dat wil niet zeggen dat wij de zonde eens en voor altijd hebben overwonnen. Dat kunnen wij niet. Maar een leven in de kracht van de Geest is de enige manier om niet toe te geven aan het verlangen van het vlees. Galaten 5 beschrijft het probleem van Gods kant bekeken: 'Want het vlees begeert tegen de Geest in, en de Geest tegen het vlees in' (vs. 17). Daar vinden we ook het Goddelijke antwoord: 'Wandel door de Geest en u zult zeker de begeerte van het vlees niet volbrengen' (vs. 16).

Een voorbeeld om het beter te begrijpen. Eén enkele persoon kan een zware trein niet in beweging krijgen. Hij kan eraan trekken zolang als hij wil. Maar als hij machinist is, dan kan hij de locomotief aansluiten op het netwerk, de sleutel omdraaien en de hoofdschakelaar bedienen. Nu is er kracht om de trein kilometers ver te verplaatsen. Het is niet de eigen kracht van de machinist, die de trein in beweging brengt. De machinist neemt alleen de hindernis weg, zodat de elektra in de motoren gaat werken. Zo is het ook bij ons: wanneer wij wegdoen wat de Heilige Geest hindert, zal Zijn kracht gaan werken.

30) Wat is de vrucht van de Geest en hoe komt die tot stand?

De 'vrucht van de Geest' staat in tegenstelling tot de 'werken van het vlees' (Gal. 5:19-23). Het is één vrucht, maar bestaat uit negen delen: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Deze vrucht is de weergave van de eigenschappen van Jezus Christus in een gelovige die Hem navolgt en Hem imiteert (Joh. 15:8). Alleen door de Heilige Geest worden deze morele eigenschappen van de Heere Jezus in ons leven voortgebracht. Hoe meer wij in de Geest wandelen (zie vraag 29), hoe duidelijker deze vrucht zichtbaar wordt.

31) Wat is de rol van de Geest bij het getuigen?

Getuigen is een centrale taak van de Heilige Geest. Deze is in harmonie met Zijn karakter als 'Geest van de waarheid' (Joh. 15:26; 16:13). Inderdaad is de Geest de waarheid (1 Joh. 5:6). Wanneer Hij getuigt, gebruikt Hij het Woord van God (Hebr. 10:15). In het bijzonder geeft de Geest het volgende getuigenis:

- Aan de gelovigen betuigt Hij de heerlijkheid van de verheerlijkte

Christus. Wat Hij in de heerlijkheid 'hoort', deelt Hij hun mee (Joh. 16:13). Hij bevestigt hun ook de waarheid, namelijk dat ze kinderen van God zijn (Rom. 8:16).

- Voor de wereld legt Hij getuigenis van het Evangelie af (Hand. 5:31,32). Het was voor de discipelen niet eenvoudig om in een vijandige wereld getuigen van de Heere Jezus te zijn. Wat is het fijn dat de Heilige Geest ook getuigde! Hij liet hun de glorie van hun Heere zien, zoals Hij bij de Vader is. Op deze manier sterkte Hij hun getuigenis en liet het werkzaam zijn (Joh. 15:26,27).

32) Welke rol speelt de Geest in het herstel?

De Heilige Geest wil ons helpen om ons te verheugen in de glorie van de Heere Jezus (Joh. 16:14). Dat is Zijn belangrijkste doel. Wanneer wij echter de Geest bedroefd hebben, zijn wij niet in staat ons in de Heere te verheugen. In dat geval spant de Heilige Geest Zich in om ons tot inzicht en tot het belijden van onze zonde te brengen, zodat wij weer vreugde in onze redding krijgen (Ps. 51:14). Dit wordt door veel praktische vermaningen in de Brieven van het Nieuwe Testament bevestigd. De Geest gebruikt ze om ons van een misstap te overtuigen en te herstellen (zie bijv. de vermaningen in Ef. 4:17-5:21). Deze reiniging en dit herstel worden door twee beelden gesymboliseerd:

- Het gebruik van het water bij de voetwassing in Johannes 13 symboliseert de toepassing van Gods Woord op het hart en het geweten door de Heilige Geest.
- Om het water van de reiniging in Numeri 19 te verkrijgen, deed men de as van de rode jonge koe in stromend water. Dit is een beeld van het volgende: de Geest van God werkt in ons om de herinnering aan het lijden van de Heere Jezus voor onze zonden levendig te houden. Hij legt die herinnering op ons hart om ons zo te reinigen en te herstellen (vs. 17).

33) Wat is de eenheid van de Geest en hoe kunnen we haar bewaren?

Wij moeten onderscheid maken tussen de eenheid van de Geest en de eenheid van het lichaam (Ef. 4:3,4). Sinds Pinksteren is de uitspraak waar: 'Er is één lichaam'. Geen actie en geen mislukking van de mensen kan de eenheid van het lichaam vernietigen. Maar met betrekking tot de eenheid van de Geest worden wij vermaand deze te bewaren. Wij kunnen haar niet maken – de Geest zelf bewerkt haar in ons, wanneer wij naar het Woord van God en onder Zijn leiding op het fundament van het ene

lichaam handelen. Het bewaren van de eenheid is slechts mogelijk in verbinding met de eigenschappen die in vers 2 genoemd worden: 'In alle nederigheid en zachtmoedigheid, met geduld, door elkaar in liefde te verdragen'. Dit is geen eenvoudige opgave, daarom vraagt ze ook 'ijver'. Maar het is de moeite waard. Het betekent harmonische relaties binnen de plaatselijke gemeente en een harmonieuze verstandhouding tussen de verschillende gemeentes, weliswaar in afhankelijkheid van de Geest, onder Zijn leiding en in ondergeschiktheid aan Zijn autoriteit.

34) Hoe bewerkt de Geest in ons het verlangen naar de komst van de Heere?

De Heilige Geest houdt ons bezig met de heerlijkheden van de Heere Jezus (zie vraag 24). Op deze wijze bewerkt Hij in ons een verlangen naar Christus. In Openbaring 22:17 verenigt de stem van de Heilige Geest zich met de stem van de bruid (= Gemeente) in een uitspraak: 'En de Geest en de bruid zeggen: Kom!' Zo staat het ook in Galaten 5:5: 'Want wij verwachten door de Geest, uit het geloof, de gerechtigheid waarop wij hopen'.

Deze activiteit van de Geest wordt in Genesis 24 heel mooi weergegeven. De knecht van Abraham (een beeld van de Heilige Geest) laat Rebekka (een beeld van de Gemeente) de heerlijkheid en grootheid van Izak (een beeld van Christus) zien. Daarop is zij bereid om de knecht te volgen, en hij brengt haar tot Izak.

Onze activiteiten met betrekking tot de Heilige Geest

35) Wat betekent bidden in de Heilige Geest (Jud. :20)?

Het betekent onder de bewuste leiding van de Heilige Geest te bidden. Wanneer wij door Hem geleid worden, brengen wij precies de juiste wensen in de juiste houding tot uitdrukking (Ef. 6:18). Wij moeten in de Heilige Geest bidden, maar niet tot de Heilige Geest. De Geest is er. Hij is in ons, om aan onze gebeden vorm te geven en ons te leiden.

36) Wat betekent het als we de Heilige Geest bedroeven?

Gelovigen moeten de Heilige Geest niet bedroeven (Ef. 4:30). Toch komt dat wel voor. De verzen ervoor en erna geven een aantal voorbeelden van hoe en waarom dit gebeuren kan: vuile taal, bitterheid, woede, toorn, geschreeuw, laster, slechtheid, boosheid zijn voorbeelden van de activiteit van het vlees. Wanneer wij zulke zonden doen, bedroeven wij de Heilige

Geest. Als gevolg hiervan kan Hij ons niet helpen om ons te verheugen over de Christelijke zegen en te groeien in de kennis van de waarheid. Eerst moet de zonde beleden worden.

37) Is bedroeven hetzelfde als het uitblussen van de Heilige Geest?

Nee. Wij bedroeven de Heilige Geest als gevolg van onoplettendheid in ons persoonlijk leven. Maar wij blussen Hem uit, wanneer wij de profetische dienst in de gemeente niet respecteren of zelfs verhinderen (1 Thess. 5:19,20). De Bijbel laat ons zien dat er regelmatig samenkomsten tot opbouw en onder de vrije leiding van de Geest moeten plaatsvinden. Daar kan ruimte worden gegeven aan profetieën. Hierbij wordt het Woord van God door de Geest toegepast op de actuele situatie van de toehoorders (1 Kor. 14:29). Helaas zijn er Christelijke gemeenschappen die in hun samenkomsten geen gelegenheid voor de dienst van de profetie bieden, tenminste niet regelmatig. Waar de profetie onbelangrijk gevonden of verhinderd wordt, wordt de Heilige Geest uitgeblust. Dat wil niet zeggen dat Hij helemaal niet werkzaam kan zijn, maar Hij wordt sterk beperkt. Dat is heel ernstig. Ook daar waar aan de leer van de vrije leiding van de Geest vastgehouden wordt, is het mogelijk de Geest uit te doven, en wel door eigenwillige activiteiten, gewoontes of tradities.

38) Wat betekent het als we de Heilige Geest 'smaden'?

Dit begrip komt in Hebreeën 10:29 voor: 'Hoeveel te zwaarder straf, denkt u, zal hij waard geacht worden die de Zoon van God vertrapt heeft en het bloed van het verbond, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht heeft en de Geest van de genade gesmaad heeft?' Het gaat in dat vers om een ongelovige die het Evangelie kent, maar bewust afwijst. Op deze manier smaadt hij de Heilige Geest. Als hij over deze afwijzende houding geen berouw heeft, zal het eeuwige oordeel over hem komen (Joh. 3:36). Deze uitspraak heeft ook rechtstreeks betrekking op een Jood die een tijd lang het Christelijke geloof beleed. Hij werd door 'het bloed van het verbond' geheiligd en zo uiterlijk voor God terzijde geplaatst. Hij hoorde naar buiten toe bij het volk van God en beleed dat hij Christus als Messias aangenomen had. Maar vervolgens keerde hij zich van het offer van de Heere Jezus af. Nu was er voor hem slechts nog het Goddelijke gericht. Maar dit principe met de daaruit voortvloeiende consequenties is ook van toepassing op de ongelovigen van nu, als ze Jezus Christus niet willen aannemen.

39) Wat betekent 'zich verzetten' tegen de Heilige Geest?

Dat wordt allereerst van ongelovigen gezegd die weigeren de boodschap van God te horen en aan te nemen (Hand. 7:51). Verder is het ook mogelijk dat gelovigen de werking van de Geest belemmeren, wanneer ze een getuigenis afwijzen, dat wil zeggen wanneer ze niet gehoorzaam zijn aan het Woord van God.

Wordt vervolgd

Michael Hardt

Om vol te raken moet je niet alleen de menukaart lezen maar het bestelde eten opeten. Zo moet je ook de Bijbel niet alleen lezen, maar het gelezene verwerken zodat je daardoor opgebouwd wordt.

Hoe kunnen wij Hem meer liefhebben?

Als wij iemand liefhebben kunnen we geen kwade woorden over hem horen zonder voor hem op te komen en hem te verdedigen. We voelen het als onze dure plicht om zijn belangen en zijn reputatie hoog te houden. We beschouwen iemand die hem kwaad doet haast nog als erger dan wanneer hij ons had kwaad gedaan. Deze verhouding ligt er ook tussen de echte christen en Christus. De echte christen ziet elke poging tot verachting van het Woord van zijn Meester, van Zijn Naam, Zijn Gemeente en Zijn dag, met goddelijke grimmigheid[1] aan. Hij zal Hem voor machthebbers belijden, als dat nodig zou zijn, en heel erg kwaad zijn over de kleinste belediging van Zijn Naam. Hij zal zich niet stilhouden, maar ertegen getuigen als hij iets hoort wat de zaak van zijn Meester aangaat en Hem oneer aandoet. En waarom? Eenvoudig omdat hij Hem liefheeft.

Als wij iemand liefhebben, praten we graag met hem. We delen al onze gedachten met hem en storten ons hart voor hem uit. We vinden het niet moeilijk iets te vinden om over te praten. Hoe zwijgzaam en gereserveerd we ook kunnen zijn tegenover anderen, praten met onze innig geliefde vriend vinden we gemakkelijk. Hoe vaak we elkaar ook meemaken, we zitten nooit verlegen om een gespreksonderwerp. Altijd hebben

1 Als je het woord 'grimmig' opzoekt in een woordenboek kom je uit op betekenissen als boos, wrevelig, angstaanjagend. Als het om Goddelijke grimmigheid gaat kun je dit het beste zien als heilige verontwaardiging, een uiting van hevige afkeuring over een bepaalde zaak.

we veel te zeggen, veel te vragen, veel te vertellen, veel om uit te wisselen. Nu, zo ligt het tussen de echte christen en Christus! Een echt christen vindt het nooit moeilijk om met zijn Zaligmaker te spreken. Elke dag heeft hij Hem iets te vertellen, en hij is nooit gelukkig voordat hij het Hem heeft verteld. Hij bidt tot Hem elke morgen en elke avond. Hij vertelt Hem zijn wensen en verlangens, zijn gevoelens en zijn angst. In moeilijkheden vraagt hij Hem om hulp. In verdriet zoekt hij bij Hem troost. Hij kan het niet laten. Hij moet de hele tijd met Hem spreken, anders zou hij wegkwijnen. En waarom? Eenvoudig omdat hij Hem liefheeft.

Tot slot: als we iemand liefhebben, willen we graag altijd bij hem zijn. Over hem te denken, naar hem te luisteren, en je van tijd tot tijd gereed te maken om hem te spreken, dat is allemaal op zich prima. Maar als we mensen echt liefhebben willen we iets meer. We verlangen ernaar altijd in hun gezelschap te verkeren. We zouden graag continu in hun aanwezigheid willen blijven, zonder onderbreking of afscheid. Zó ligt het tussen de echte christen en Christus. Het hart van de echte christen verlangt naar die gezegende dag dat hij zijn Meester van aangezicht tot aangezicht zal zien om Hem nooit meer te verlaten. Hij verlangt ernaar dat zondigen en berouw hebben voorbij zal zijn, en het geloven ook: dat het oneindige leven zal beginnen waarin hij zal zien zoals hijzelf gezien is, en nooit meer zal zondigen. Hij heeft het heerlijk gevonden om te wandelen door geloof, en voelt dat het nog heerlijker zal zijn om te wandelen door aanschouwen. Hij heeft het fijn gevonden over Christus te horen spreken, over Christus te praten en over Christus te lezen. Hoeveel fijner zal het dan zijn Christus met je eigen ogen te zien en nooit meer bij Hem vandaan te gaan. Waarom dit alles? Eenvoudig omdat hij Hem liefheeft.

Mensen die Christus liefhebben, horen zich er nooit voor te schamen om dat aan anderen te laten zien. Spreek voor Hem. Getuig van Hem. Werk voor Hem. Nu Hij je zó heeft liefgehad en je in Zijn eigen bloed van je zonden heeft gewassen, hoef jij er niet voor terug te schrikken om anderen te laten weten dat je dit voelt en wederliefde voor Hem hebt.

Laten we nooit denken dat we Christus te veel liefhebben, te veel voor Hem leven, Hem te vrijmoedig belijden, ons hart te veel voor Hem openen! Van alle dingen die ons op de opstandingsdag zullen verrassen, zal ons, denk ik, het meest verbazen dat wij Hem niet nog méér hebben liefgehad.

J.C. Ryle

Twee liefhebbers hebben elk een stad gebouwd. De liefde van God heeft Jeruzalem gebouwd, en de wereld Babylon. Laat ieder zichzelf beproeven wat hij liefheeft, dan zal hij concluderen van welke stad hij burger is! (Augustinus, 354-430)

De 'begaafde' musicus

Een zaaier ging eropuit om zijn zaad te zaaien ...
En bij wie het zaad in de dorens valt, dat zijn zij
die het hebben gehoord, maar die gaandeweg door
de zorgen en rijkdom en genietingen van het leven
verstikt worden en geen vrucht dragen.
Lukas 8:5,14

De Griekse geschiedschrijver Strabo vertelde eens het volgende. Een begaafde musicus speelde vaak op het marktplein, en de mensen luisterden graag naar de melodieuze klanken.

Op een dag, juist toen hij geloofde de toehoorders door zijn spel geboeid te hebben, klonken de marktklokken. In een flits verdwenen alle 'bewonderaars' om hun zaken te gaan doen. Slechts één persoon bleef achter en de musicus prees hem dat hij niet zo'n marskramersziel had als de anderen. Toen zei de zojuist geprezen man tegen de musicus: 'Ik hoor een beetje slecht. Zei u niet dat de marktklok zojuist geslagen heeft?' 'Ja', zei deze. 'Dan moet ik direct gaan, zodat ik niet te laat kom'. En daarmee vertrok ook de laatste toehoorder.

Geïnteresseerd luisteren en dan toch weggaan – dat komt ook voor als Gods Woord, de goede boodschap van Jezus Christus, verkondigd wordt. Het is weliswaar aantrekkelijk om over de liefde van God te horen. En het is indrukwekkend hoe de Heere Jezus Zich zorgen maakte om de mensen en ten slotte Zijn leven gaf. Maar dan klinkt de 'marktklok'. Het gehoorde verdwijnt weer naar de achtergrond, omdat 'zorgen en rijkdom en genietingen' de aandacht gevangen houden. In zo'n geval hebben de 'dorens' het uitgestrooide 'zaad' van het Woord van God 'verstikt'. De mens moet Gods Woord met zijn hart opnemen, zodat het zich bewijzen kan als een levende, veranderende kracht in zijn leven, tot zijn eeuwige redding.

(Uit de kalender 'Het goede zaad')